

Finansreglement 2026

Skien kommune

Vedtatt i Skien bystyre 05/03-2026

Vedtak i	Saksnr.	Dato	Revisjonshistorikk
Bystyret	248/16	15.12.2016	Erstatter finansregl. fra 2010
Bystyret	94/21	17.06.2021	Erstatter finansregl. fra 2016
Bystyret		05.03.2026	Erstatter finansregl. fra 2021

Innhold

1. Finansreglementets virkeområde.....	3
1.1 Formål med reglementet.....	3
1.2 Virkeområde.....	3
2. Hjemmel og gyldighet.....	3
2.1 Hjemmel.....	3
2.2 Gyldighet.....	3
3. Forvaltning og forvaltningstyper.....	4
4. Formålet med kommunens finansforvaltning	4
5. Generelle rammer og begrensninger	4
5.1 Fullmakter til kommunedirektøren innenfor finansområdet	5
6. Forvaltning av kortsiktig finansielle midler	6
6.1 Formål	6
6.2 Retningslinjer for plassering av overskuddslikviditet.....	6
6.3 Avkastningsmål.....	6
6.4 Rapportering.....	6
7. Forvaltning av langsiktige finansielle midler.....	7
7.1 Formål	7
7.2 Overordnede investeringsrammer	7
7.3 Investeringsstruktur og referanseindekser.....	8
7.4 Risiko	9
7.5 Rapportering.....	10
7.6 Etske retningslinjer og bærekraft	10
8. Finansiering og gjeldsforvaltning.....	12
8.1 Vedtak om opptak av lån.....	12
8.2 Valg av låneinstrumenter	12
8.3 Tidspunkt for låneopptak	12
8.4 Betingelser og prosedyrer for låneopptak	13
8.5 Valg av rentebindingsperiode og bruk av sikringsinstrumenter.....	13
8.6 Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak	13
8.7 Rapportering.....	14
9. Konstatning av avvik og kvalitetssikring av finansiell risiko	15
9.1 Konstatning av avvik.....	15
9.2 Vesentlige avvik og finansiell risiko.....	15
9.3 Krav om kvalitetssikring av finansreglementet og rutine for finans – og gjeldsforvaltning.....	15

1. Finansreglementets virkeområde

1.1 Formål med reglementet

Dette reglementet fastsetter rammer og retningslinjer for Skien kommunes finansforvaltning. Det utgjør en samlet oversikt over gjeldende rammer, begrensninger og prinsipper, og danner grunnlag for underliggende fullmakter, instruksjer og rutiner.

Disse skal være hjemlet i dette reglementet.

Reglementet definerer akseptable nivåer for avkastning og risiko ved

- Plassering og forvaltning av kortsiktige finansielle midler
- Plassering og forvaltning av langsiktige finansielle midler, eksklusive aksjer/eierskap regulert i eierskapsmeldingen
- Finansiering og gjeldsforvaltning

1.2 Virkeområde

Dette reglementet gjelder for Skien kommune. Det gjelder også for

- Kommunale foretak organisert etter kommuneloven kapittel 9

Dersom disse virksomhetene har egen finansforvaltning, skal denne utøves i samsvar med bestemmelsene i dette reglementet.

2. Hjemmel og gyldighet

2.1 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet med hjemmel i følgende regelverk:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018, §§ 14-1,3 ledd og 14-13.
- Forskrift av 18. november 2019 om garantier, finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner.

2.2 Gyldighet

- Reglementet trer i kraft fra og med dato det er vedtatt av Bystyret
- Dette reglementet erstatter tidligere finansreglement vedtatt av Bystyret
- Reglementet gjelder til nytt reglement vedtas av Bystyret

3. Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners finansforvaltning¹ skal dette finansreglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle midler (plasseringer) og gjeld (finansiering).

Gjennom dette finansreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og øvrige midler avsatt til driftsformål skal skje med lav risiko og høy likviditet, slik at kommunen til enhver tid har tilstrekkelige midler tilgjengelig for å dekke løpende forpliktelser.
- Plassering av kommunens midler med lang tidshorison skal skje som en del av forvaltningen av kommunens langsiktige finansielle aktiva, og baseres på en investeringsstrategi tilpasset formål, risikorammer og forventet avkastning over tid.
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.
- Forvaltning av kortsiktig og langsiktige finansielle midler og/eller gjeldsforvaltningen kan settes ut til eksterne forvaltere med nødvendige konsesjoner fra Finanstilsynet. Ansvaret for finansforvaltningen og vurderingen av finansiell risiko ligger hos Skien kommune, ved bystyret og kommunedirektøren. Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig intern kompetanse til å vurdere risikoen i alle investeringsklasser og former for gjeldsforvaltning.

4. Formålet med kommunens finansforvaltning

Finansforvaltningen overordnede formål å oppnå høyest mulig avkastning innenfor gjeldende markedsforhold og kommunenes retningslinjer, samtidig som den sikrer stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens virksomhet – alt innenfor definerte risikorammer.

Dette skal oppnås gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet- inkludert tilgjengelig trekkrettigheter- til å dekke løpende forpliktelser.
- Overskuddslikviditet skal plasseres med mål om god og konkurransedyktig avkastning over tid i tråd med avkastningsmål jf § 6 i forskriften om midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet samt midler som skal forvaltes med en lang tidshorison.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi tilfredsstillende avkastning over tid, innenfor akseptabel risiko- og bidra til å sikre kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.
- Låneforvaltningen skal over tid gi lavest mulig total kostnad, innenfor definerte rammer til finansierings- og renterisiko, med hensyn til behovet for forutsigbarhet i lånekostnadene.

5. Generelle rammer og begrensninger

- Bystyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansiell risiko, jfr. Kommunelovens § 14-13.
- Bystyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål til finansforvaltningen, herunder definisjonen av hva som anses som langsiktige finansielle aktiva.
- Kommunedirektøren ansvar i finansforvaltningen omfatter følgende:
 - Fortløpende vurdering av reglementets rammer og begrensninger, for å sikre at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig og i tråd med kommunens risikoprofil.
 - Inngåelse av avtaler i samsvar med finansreglementet.

¹ Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18.11.2019

- Utarbeidelse av nødvendige fullmakter, instruksjoner og rutiner for de ulike forvaltningsformene, i tråd med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Sikre at det kun benyttes finansielle instrumenter og produkter som er eksplisitt tillatt i henhold til dette reglementet.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i Skien kommunes finansforvaltning.

Kommunen kan benytte avledede finansielle instrumenter (derivater) som en del av finansforvaltningen. Slike instrumenter skal være spesifikk angitt under de relevant forvaltningsformer, og må anvendes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld. Det skal inngå ved beregning av kommunens samlede finansiell risiko.

Plassering av Skien kommunes midler i verdipapirer, skal skje i henhold til etiske kriterier som er beskrevet under punkt 7.5 om langsiktige finansielle aktiva.

Konkrete rammer for forvaltning av kommunens kortsiktige og langsiktige finansielle midler og gjeldsforvaltningen omtales i de påfølgende avsnittene hver for seg.

5.1 Fullmakter til kommunedirektøren innenfor finansområdet

Bystyret gir kommunedirektøren følgende fullmakter:

1. Forvaltning av kortsiktig finansielle midler som inkluderer overskuddslikviditet - kap.6
 - Foreta plasseringer som bankinnskudd, aksjer og rentefond.
2. Forvaltning av langsiktige finansielle midler - kap. 7
 - Foreta forvaltning innenfor rammene for investeringsklasser og risikoprofil som angitt i kapittel 7.3, 7.3.1 og 7.4.
3. Finansiering og gjeldsforvaltning kap. 8:
 - a) Gjennomføre låneopptak herunder obligasjonslån, sertifikatlån og andre låneformer innenfor de rammene som er vedtatt av Bystyret
 - b) Refinansiering eksisterende lån ved behov
 - c) Avtale tidspunkt og vilkår for låneopptak i tråd med gjeldende fullmakter
 - d) Signere låneavtaler etter vedtak i Bystyret
4. Kommunedirektøren har ansvaret for finansforvaltningen uavhengig av om forvaltningen skjer internt eller ved bruk av eksterne forvaltere.

5.2 Dokumentasjonsplikt ved avtaleinngåelse

Før Skien kommune inngår avtaler om finansielle plasseringer, låneopptak eller bruk av finansielle instrumenter, skal kommunen dokumentere overfor avtaleparten at avtalen ikke innebærer vesentlig finansiell risiko i strid med kommuneloven § 14-1 tredje ledd, jf. § 14-13 fjerde ledd.

Dokumentasjonen skal arkiveres sammen med avtalen og inngå i grunnlaget for kommunedirektørens rapportering til bystyret.

6. Forvaltning av kortsiktig finansielle midler

Kortsiktig finansielle midler (likviditet) omfatter kommunens kontanter, bankinnskudd og verdipapirer med løpetid under ett år - samt tilgjengelig trekkrettighet.

6.1 Formål

Ved forvaltning av kommunens likviditet skal det legges til grunn at den til enhver tid har tilstrekkelig tilgjengelig likviditet til å dekke sine løpende forpliktelser.

Likviditetsreserve:

Kommunens forventede likviditetsbehov for de neste tre månedene skal som hovedregel være tilgjengelig som bankinnskudd i kommunens hovedbank.

Plassering av overskuddslikviditet:

Midler som overstiger behovet for å dekke forpliktelser de nærmeste tre månedene - herunder ledig likviditet og øvrige midler avsatt til driftsformål - kan plasseres i henhold til følgende retningslinjer:

6.2 Retningslinjer for plassering av overskuddslikviditet

Alle plasseringer av overskuddslikviditet skal skje i norske kroner (NOK), og samlet rentedurasjon skal ikke overstige 12 måneder.

6.2.1 Plasseringer i bank

- Innskudd skal gjøres i norske banker med minimum kredittrating BBB-
- Tidsinnskudd og rentevilkår kan bindes i inntil 12 måneder
- Maksimal plassering i en bank skal ikke overstige 2 % av bankens Forvaltningskapital inkludert lån overført til kredittforetak

6.2.2 Plasseringer i verdipapir

- Det kan plasseres i rentebærende verdipapir utstedt eller garantert av den norske stat, norske statsforetak, norske kommuner eller fylkeskommuner
- Plasseringen skal ha gjenstående løpetid på under 12 måneder
- Med rentebærende verdipapirer etter dette punktet menes omsettelige sertifikater og obligasjoner utstedt i verdipapirmarkedet.
- Maksimal plassering i ett enkelt verdipapir skal som hovedregel ikke overstige 5 prosent av kommunens samlede portefølje av kortsiktige finansielle midler.

6.2.3 Plasseringer i rentefond

- Maksimal løpetid 12 måneder
- Fondets enkeltpapirer skal ha minimum kredittrating BBB-
- Maksimal plassering i ett fond skal ikke overstige 5 % av fondets totale verdi.
- Fondet skal forvaltes av et forvaltningsmiljø i Norge

6.3 Avkastningsmål

Målsatt avkastning på plassering av likvide midler skal som minimum tilsvare rentevilkårene til Skien kommune hovedbankavtale som pt er DNB

6.4 Rapportering

Kommunedirektøren skal ved hver tertialrapportering legge frem en oversikt til Bystyret som viser status for forvaltning av kortsiktig finansielle midler. I tillegg skal det etter årets utgang

fremlegges en årsrapport til bystyret som viser utviklingen gjennom året og status ved årsskiftet.

Rapporten skal inneholde:

- Sammensetting av aktiva
- Samlet markedsverdi
- Gjeldende markedsrenter og
- Vurdering av avvik mellom resultat og rammene i punkt 6.2.
- Oppnådd avkastning i perioden sammenlignet med avkastningsmålet i punkt 6.3

Etter årets utgang skal det i tillegg legges frem en årsrapport som viser utviklingen gjennom året og status ved årsskiftet.

7. Forvaltning av langsiktige finansielle midler

7.1 Formål

Forvaltning av Skien kommunes langsiktige finansielle midler (inkl. ikke strategisk eide aksjer) har som formål å sikre en stabil og langsiktig avkastning. Forvaltningen styres etter en rullerende investeringshorisont på fire år.

Med midler som skal forvaltes med lang tidshorisont menes:

- **Ikke ledige likvider eller driftsmidler**
Midlene bør ikke regnes som tilgjengelige likvider (som definert i kap. 6) eller andre midler beregnet for løpende drift.
- **Forsvarlig langsiktig forvaltning**
Midlene skal forvaltes med et langsiktig perspektiv

7.2 Overordnede investeringsrammer

For å oppfylle formålet for forvaltningen av langsiktige finansielle midler, skal midlene til enhver tid forvaltes i henhold til følgende prinsipper

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

Kapitalforvaltningen kan settes ut til eksterne forvaltere med konsesjon fra Finanstilsynet.

7.2.1 Avkastningsmål

Forvaltningen av langsiktige finansielle midler skal over tid gi en netto avkastning som minst tilsvarende avkastningen på referanseindeksene se nedenfor.

Avkastningsmålet vurderes over en rullerende periode på minst fire år, i tråd med investeringshorisonten. Det skal beregnes en samlet referanseindeks for porteføljen basert på strategivektene i tabell 7.3. Over tid er målsetningen at porteføljen skal gi en positiv

meravkastning utover risikofri rente, tatt i betraktning den risikoen som er definert i punkt 7.4.

7.3 Investeringsstruktur og referanseindekser

Porteføljen skal være fordelt på tre aktiva klasser:

- Likviditetsfond - rentepapirer med kort løpetid – inntil 12 måneder
- Obligasjonsfond - rentepapirer med løpetid over 12 måneder
- Aksjefond

Tabellen under viser målsatt allokering mellom rentebærende verdipapirer og aksjer, maksimumsgrenser, samt referanseindekser for hver aktiva klasse.

Aktiva klasser	Allokering	Nedre grense	Øvre grense	Referanseindeks
Rentebærende verdipapirer	70 %	65 %	80 %	
Norsk likviditetsfond	10 %	10 %	15 %	NOGOVD3M
Obligasjonsfond se tabell på geografi	60 %	55 %	65 %	NORM123D3
Aksjer	30 %	20 %	35 %	
Norske aksjefond	20 %	15 %	23 %	Oslo Børs Fondsindeks
Globale aksjefond	10 %	5 %	12 %	MSCI All Country Index
Totalt	100 %			

Allokeringer, nedre og øvre grenser for plasseringer angis som andel av den samlede porteføljen av langsiktige finansielle midler. Dette innebærer at når f.eks øvre grense for rentebærende papirer nås, så vil samtidig nedre grense for aksjer nås.

Eiendom er ikke definert som egen aktivaklasse i denne porteføljen. Skien kommune har allerede eksponering mot eiendom gjennom ordinær tjenesteproduksjon og øvrig eierskap. De langsiktige finansielle midlene skal derfor forvaltes i likvide verdipapirer (rentepapirer og aksjefond). Dette gir en enklere struktur, lavere likviditetsrisiko og mer transparent måling av risiko og avkastning for denne porteføljen.

7.3.1 Supplerende investeringsbegrensninger

I tillegg til tabellen og de generelle retningslinjene og prinsippene angitt i kapittel 5, gjelder følgende supplerende begrensninger for plassering og forvaltning av kommunens finansielle aktiva:

Rentebærende verdipapirer

Obligasjonsporteføljen skal forvaltes i henhold til strategien i tabellen

Strategiområde	Retningslinjer	Kommentar/Begrensning
Rentedurasjon	Gjennomsnittlig durasjon på 0,5 til 6 år, (gjennomsnitt 3 år)	Tillatt variasjon ± 2 år avhengig av marked og renteforventning
Kreditturasjon - løpetid	Kreditturasjon på 2-8 år	Gjelder hele obligasjonsporteføljen

Globale rentepapirer	Inntil 50 % kan investeres utenfor Norge	100 % valutasikret til norske kroner
Valutasikring	Utenlandske rentepapirer og aksjefond skal normalt være valutasikret i norske kroner	
Kvalitetskrav	Alle obligasjoner skal ha offisiell kredittrating på minimum Investment grade (BBB-) 10 % kan være høyrenteobligasjoner under Investment grade (BBB-)	Gjelder både likviditets- og obligasjonsfond

Aksjeporteføljen

Enkeltstående aksjer

Det skal ikke investeres i enkeltstående aksjer og egenkapitalbevis.

Aksjefond

Den målsatte allkoeringen på 20 prosent i norske aksjefond og 10 prosent i globale aksjefond reflekterer at kommunen ønsker noe høyere eksponering mot norsk økonomi og et marked med godt kjente rammevilkår, rapporteringskrav og skatteregler. Andelen globale fond gir samtidig en bred geografisk spredning og reduserer risikoen knyttet til enkeltmarkeder og valuta. Fordelingen skal vurderes i sammenheng med samlet risiko for kommunens langsiktige midler, jf. punkt 7.4.

Rebalansering og avvik fra strategisk fordeling

Den faktiske fordelingen mellom aktiva-klassene vil løpende avvike fra strategivektene som følge av markedsbevegelser. Kommunedirektøren skal følge opp at porteføljen ligger innenfor rammene i tabell 7.3.

Avvik på inntil ± 2 prosentpoeng fra strategivekten per aktiva-klasse anses som akseptabelt innenfor normal markedsutvikling. Dersom avviket overstiger ± 2 prosentpoeng, skal kommunedirektøren vurdere rebalansering slik at fordelingen bringes tilbake mot strategivektene innen rimelig tid, og senest ved neste tertialrapportering, med mindre særlige markedsforhold tilsier noe annet.

7.4 Risiko

Bystyret har som mål at forvaltningen av midler med langsiktig tidshorisont skal gi en langsiktig meravkastning målt mot alternativ avkastning i bank. For å oppnå dette aksepteres det at investeringene innebærer risiko.

Bystyret er innforstått med at den valgte porteføljesammensetningen medfører både kortsiktig og langsiktig risiko, slik det går frem av tabellen under.

Risiko vs Aktiva	Bankinnskudd	Likviditetsfond	Obligasjonsfond	Aksjefond
Kredittrisiko	Lav	Lav	Lav/Moderat	Ingen
Likviditetsrisiko	Lav	Lav	Lav	Lav
Renterisiko	Ingen	Lav	Moderat	Ingen
Aksjerisiko	Ingen	Ingen	Ingen	Høy
Valutarisiko	Ingen	Ingen	Ingen/Lav	Moderat
Samlet risiko	Lav	Lav	Moderat	Høy

7.5 Rapportering

Kommunedirektøren skal i forbindelse med tertialrapporteringene legge frem rapporter for bystyret som viser status for forvaltningen av kommunens langsiktige finansielle midler. I tillegg skal det etter årets utgang fremlegges en årsrapport som viser utviklingen gjennom året og status ved årsskiftet.

Rapportene skal som minimum inneholde:

- Fordeling på de ulike investerings klassene, både i kroner og som andel (prosent) av samlet portefølje
- Avkastning hittil i år, sammenlignet med referanseindeks per investeringsklasse og samlet
- Kommunedirektørens vurderinger knyttet til:
 - Faktisk fordeling innenfor investeringsklassene
 - Endringer i risikoeksponering
 - Vesentlige markedsendringer
 - Avkastning sett opp mot markedet og budsjettert avkastning
- Beskrivelse og vurdering av eventuelle avvik fra risikorammene i finansreglementet
- Kommentarer knyttet til etterlevelse av kommunens etiske retningslinjer

Stresstesting:

Ved hver rapportering skal porteføljen stresstestes med følgende scenarier:

- Et parallelt skift på +2 prosentpoeng i renten
- Et verdifall på 20 prosent i aksjemarkedet

Samlet verdifall som følge av stresstestene skal oppgis, og kommunedirektøren skal vurdere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom vurderingen tilsier at tapet overstiger kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren fremme forslag til endringer i finansreglementet og/eller sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

Kommunedirektøren kan i tillegg benytte andre kvantitative risikomål, for eksempel Value-at-Risk (VaR), for å belyse forventet verdiendring i porteføljen ved ulike sannsynlighetsnivåer. Slike analyser kan brukes som supplement til stresstestene for å vurdere om risikoen er i samsvar med kommunens risikobærende evne.

Kommunedirektøren har ansvar for løpende å følge opp at porteføljen ligger innenfor rammene for aktiva-fordeling og risiko. Vesentlige avvik skal håndteres i tråd med bestemmelsene om avvik i kapittel 9.

7.6 Etiske retningslinjer og bærekraft

Ved forvaltning av Skien kommunes finansielle aktiva – både kortsiktige og langsiktige – skal det tas hensyn til miljø, samfunnsansvar og god selskapsstyring - Environmental, Social and Governance – (ESG).

Skien kommune legger følgende prinsipper til grunn for ansvarlig kapitalforvaltning:

1. Det skal som minimum benyttes Statens pensjonsfond utlands eksklusjonsliste (NBIM(SPU)).
2. Forvaltningen skal være i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI).

De etiske retningslinjene skal bygge på FN's Global Compact sine 10 prinsipper:

Menneskerettigheter:

1. Sikre at selskapet ikke medvirker til brudd mot menneskerettighetene
2. Støtte internasjonalt anerkjente menneskerettigheter innen de områder bedriften opererer

Arbeidstakerrettigheter:

3. Anerkjenne foreningsfriheten og retten til å før kollektive forhandlinger
4. Avskaffe alle former for tvangsarbeid
5. Fjerne bruken av barnearbeid
6. Bekjempe diskriminering i arbeidslivet

Miljø:

7. Sikre at selskaper følger føre var-prinsippet i klima- og miljøspørsmål
8. Fremme økt miljøansvar
9. Bidra til utvikling og spredning av klima- og miljøvennlig teknologi

Korrupsjon:

10. Bekjempe all form av korrupsjon, inklusive utpressing og bestikkelser

Okkupasjon:

11. Utelukke plasseringer i selskaper som har aktiviteter tilknyttet områder som er okkupert i strid med folkeretten.

Etiske retningslinjene punkt 1 til 10 er FNs retningslinjer per. oktober 2025. Disse oppdateres av FN fortløpende.

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskaper som produserer særlig inhumane våpen skal utelukkes fra porteføljen. Videre skal selskaper utelukkes dersom det er åpenbar uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til:

- Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid, utnyttelse og annen utbytting av barn
- Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre særlige grove brudd på grunnleggende etiske normer

7.6.1 Rapportering/oppfølging av etiske retningslinjer og ESG-hensyn

Det skal årlig rapporteres hvordan forvalterne ivaretar hensyn til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring (ESG) og FNs etiske retningslinjer.

Skien kommune skal påse at samarbeidende forvaltere er gjort kjent med kommunens forvaltningsrammer og etiske retningslinjer, slik de fremgår av Reglement for finansforvaltning.

Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at en forvalter har plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp med forvalteren med mål om at slike plasseringer avsluttes. Dersom dette ikke fører frem, skal kommunen vurdere å trekke seg ut av det aktuelle produktet.

8. Finansiering og gjeldsforvaltning

8.1 Vedtak om opptak av lån

Bystyret fatter vedtak om opptak av nye lån i kommende budsjettår. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp NOK

Med utgangspunkt i bystyrets vedtak har kommunedirektøren fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkårene, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens § 14-13 til § 14-18 om finans- og gjeldsforvaltning.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

8.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner (NOK).

Kommunen kan benytte følgende låneformer:

- Bilaterale lån fra offentlige eller private finansinstitusjoner
- Lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- Finansiell leasing

Grønne lån skal vurderes dersom kommunen har investeringsprosjekter som oppfyller kriteriene for grønt lån, og dersom lånevilkårene er konkurransedyktige sammenlignet med ordinære lån.

8.3 Tidspunkt for låneopptak

Tidspunkt for låneopptak skal vurderes ut fra følgende forhold:

- Kommunens likviditetsbehov
- Vedtatt investeringsbudsjett
- Forventninger om fremtidig renteutvikling
- Generelle markedsforhold

Formålet er å sikre kostnadseffektiv finansiering og god likviditetsstyring.

8.4 Betingelser og prosedyrer for låneopptak

Låneopptak skal søkes gjennomført på markedets mest gunstige vilkår. Som hovedregel skal det innhentes minst to konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere.

Unntak fra denne regelen kan gjøres i følgende tilfeller:

- Når kommunen legger ut sertifikat- eller obligasjonslån og gir en tilrettelegger eksklusivt mandat
- Ved låneopptak i statsbanker, eksempelvis videreformidlede etableringslån fra Husbanken

8.5 Valg av rentebindingsperiode og bruk av sikringsinstrumenter

Styring av kommunens låneportefølje skal ta utgangspunkt i en optimal sammensetning av låneopptak og rentebindingsperiode, basert på forventninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå. Målet er å sikre forutsigbarhet og stabilitet i kommunens lånekostnader over tid.

Forvaltningen skal baseres på følgende prinsipper:

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering og forfall.
- b) Gjennomsnittlig vektet rentebinding for samlet rentebærende gjeld² bør til enhver tid være fra 0,25 til 2 år.
- c) Rentebinding over 1 år bør maksimalt utgjøres 35 prosent av den rentebærende låneporteføljen.
- d) Løpetid på rentebærende gjeld kan maksimalt være på 10 år.

Bruk av sikringsinstrumenter:

For å oppnå en gjennomsnittlig vektet rentebinding på maksimalt 2 år kan kommunen benytte rentebytteavtaler. Rentebytteavtalene kan brukes for å justere renteeksponeringen i låneporteføljen, forutsatt at en helhetlig vurdering av renteforventninger og risikoprofil tilsier at slik justering er hensiktsmessig.

Ved inngåelse av rentebytteavtaler skal det gjennomføres budrunde for å sikre markedsmessige vilkår. Det er ikke tillatt å benytte derivater uavhengig av den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere effekten av derivatkontrakter.

Hensikten med hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og det skal kun benyttes større banker som motparter i slike avtaler

8.6 Størrelse på enkeltlån og spredning av låneopptak

Forvaltningen av kommunens gjeldsportefølje skal baseres på følgende prinsipper:

- Låneporteføljen skal bestå av et begrenset antall lån, men sammensettes slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære forfall reduseres.
- Et enkeltlån skal ikke utgjøre mer enn 10 prosent av kommunens samlede rentebærende gjeld

² Rentebærende gjeld er kommunens totale utestående gjeld minus gjeldsbanken (videreformidlet)

- Under ellers like forhold bør låneopptak fordeles på flere långivere for å sikre konkurranse og redusere avhengighet.
- Gjennomsnittlig løpetid på lånene (tid til forfall) bør være over ett år, for å redusere refinansieringsrisiko og sikre jevn forfallsstruktur.
- Lån som forfaller og skal innløses innen en periode på 12 måneder skal ikke overstige 50 prosent av den totale gjeldsporteføljen.

8.7 Rapportering

Kommunedirektøren skal ved tertialrapporteringene rapportere status for kommunens gjeldsforvaltning.

I tillegg skal det etter årets utgang fremlegges en årsrapport til bystyret som viser utviklingen gjennom året og status ved årsskiftet.

Rapporten skal som minimum inneholde:

- Opptak av nye lån og refinansiering av eksisterende gjeld, inkludert endringer i låneporteføljen og oversikt over lån som forfaller innen ett år
- Nye avtaler om finansiell leasing
- Sammensetning av låneporteføljen i NOK
- Gjennomsnittlig løpetid i låneporteføljen og rentebindingstid
- Oversikt over inngåtte rentebytteavtaler i løpet av året og samlet
- Kommunens rentebetingelser sammenlignet med gjeldende markedsbetingelser
- Kommunedirektørens vurderinger knyttet til:
 - Endringer i risikoeksponering
 - Gjenværende rentebinding
 - Rentebetingelser i lys av kommunens økonomiske situasjon og utviklingen i lånemarkedet
 - Forestående finansierings- og refinansieringsbehov
- Vesentlige endringer i markedet som påvirker gjeldsforvaltningen
- Beskrivelse og vurdering av eventuelle avvik fra rammene i finansreglementet

9. Konstatert av avvik og kvalitetssikring av finansiell risiko

9.1 Konstatert av avvik

Dersom det konstateres avvik mellom faktisk forvaltning og de rammer som er fastsatt i finansreglementet, herunder avvik fra de etiske retningslinjene i punkt 7.5, skal avviket søkes lukket så raskt som mulig. Avviket, slik det har fremstått, samt eventuell økonomisk konsekvens, skal rapporteres til bystyret ved neste ordinære rapportering om finans- og gjeldsforvaltning. Rapporten skal også inneholde forslag til nødvendige rutineendringer som kan redusere sannsynligheten for tilsvarende avvik i fremtiden.

9.2 Vesentlige avvik og finansiell risiko

Dersom et avvik medfører vesentlig finansiell risiko for kommunen, skal det vurderes endringer i rammene for finansforvaltningen – jamfør kommunelovens § 14-13. Ved bruk av ekstern forvalter er denne pliktig til å rapportere umiddelbart dersom slike avvik oppstår

9.3 Krav om kvalitetssikring av finansreglementet og rutinene for finans – og gjeldsforvaltning

I henhold til finansforskriften ³ skal bystyret sørge for at uavhengig kompetanse vurderer om finansreglementet gir rammer for en finansforvaltning som er i samsvar med kommuneloven og gjeldende forskrifter.

Uavhengig kompetanse skal også vurdere:

- Rutiner for finansforvaltning

Kommunedirektøren har ansvar for å innhente slike eksterne vurderinger.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal gjennomføres ved hver endring av reglementet, og før bystyret fatter vedtak om nytt eller revidert reglement.

Uavhengig kompetanse kan hentes fra kommunens revisor eller andre eksterne fagmiljøer, men skal ikke være en del av kommunedirektørens linjeorganisasjon.

³ [Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner - Kapittel 2. Finans- og gjeldsforvaltning - Lovdata](#)